

GRAAD	7	*	8		9		KWARTAAL	1		2	*	3		4		DISSIPLINE	Finan- siële Geletterd heid	*	Entrepre- neurskap		Die Ekono- mie	
OPVOEDERS	DATUM: : 6 April – 9 April 2020																					
	Onderwerp / Inhoud / Begrippe / Vaardighede (Wat gaan ek onderrig/raad gee/ondersteun...)											Onderrigmetodes & Klaskamerbestuur-vaardighede (Hoe gaan ek onderrig/raad gee/ondersteun...)					Hulpbronne / LTSM (Wat gaan ek onderrig/raad gee/ondersteun...)					
	Rekeningkundige begrippe: persoonlike inkomste; persoonlike uitgawes; tipes persoonlike inkomste; persoonlike Staat van Netto Waarde; tipes inkomste wat besighede ontvang; tipes uitgawes wat besighede het; spaargeld en beleggings in besigheid											Gebruik voorbeelde in die praktyk om die teorie en praktyk bymekaar te bring.					Handboeke, ePortal en onderrig -en assesseringsprogramme					
OUERS	Rekeningkundige begrippe											Verduidelik die rekeningkundige begrippe. Onderskei tussen persoonlike inkomstes en uitgawes; tipes inkomste wat besighede ontvant; tipes uitgawes wat besighede het Vra jou kind die verskillende begrippe dat sy/hy dit goed ken (uit die kop uit)					Verwys na ePortal en die onderrig-en assesseringsprogramme					
LEERDER AKTIWITEITE	Leerder aktiwiteit en notas aan leerders en opvoeders Notas: Belangrike begrippe en definisies Aktiwiteit 1 Aktiwiteit 2																					
Informele assessering	Skryf 'n toets oor al die begrippe																					

INKOMSTES EN UITGAWES

KONSEP	DEFINISIE
PERSOONLIKE INKOMSTES	Geld wat deur 'n spesifieke persoon verdien word en wat gebruik word om van te lewe.
PERSOONLIKE UITGAWES	Al die kostes wat 'n mens in jou lewe aangaan om te kan leef.
STAAT VAN NETTO WAARDE	'n Staat van jou finansiële waarde op 'n spesifieke tydperk.
FINANSIËLE WAARDE	'n Persoon se 'rykdom' wat gemeet word deur sy laste (skuld) van sy bates (besittings) af te trek. [netto waarde = totale bates – totale laste]
SURPLUS	Wanneer die inkomstes meer is as die uitgawes.
TEKORT	Wanneer die uitgawes meer is as die inkomstes.
LONE	Word aan die einde van 'n week aan 'n werker betaal.
SALARISSE	Word aan die einde van die maand aan 'n werker betaal.
STAATSTOELAE	Geld wat die regering aan mense gee om hulle finansiëel te help, bv. kindertoelae, ouderdomspensioen of ongeskiktheidstoelae.

TIPES	Praktiese voorbeelde
PERSOONLIKE INKOMSTES	• lone of salarisse (geld vir werk gedoen) • rente ontvang (geld wat jy vir beleggings ontvang) • huurinkomste (geld wat jy ontvang as jy bv. jou huis verhuur). • Staatstoelae
PERSOONLIKE UITGAWES	• Kruideniersware • Water • Elektrisiteit • Huuruitgawe • Klere • Ensovoorts

2. Persoonlike uitgawes

= al die kostes wat 'n mens in jou daaglikse lewe aangaan.

- akkommodasie
- nutsdienste
- voedsel
- reiskostes
- klerasie
- mediese uitgawes
- premies vir huis, motor en lewensversekering
- vermaak
- rente op skuld

Aktiwiteit 1: Persoonlike Inkomste en Uitgawes

Vind die konsep (uit kolom B) wat die beste by die definisie (in kolom A) pas. Skryf slegs die letter lang die vraagnommer neer, bv. 1.13 M.)

	KOLOM A		KOLOM B
1	Al die kostes wat 'n mens in jou lewe aangaan om te kan leef, word persoonlike ... genoem.	A	Kruideniersware
2	Geld wat deur 'n spesifieke persoon verdien word en wat gebruik word om van te lewe, word persoonlike ... genoem?	B	Surplus
3	Geld wat die regering aan mense gee om hulle finansieël te help.	C	Inkomstes
4	Geld wat jy vir beleggings ontvang word, rente ... genoem.	D	Tekort
5	Hierdie is 'n voorbeeld van 'n staatstoelaag.	E	Salarisse
6	Hierdie is 'n voorbeeld van persoonlike uitgawes.	F	Staatstoelae
7	Wanneer die inkomstes meer is as die uitgawes.	G	Lone
8	Wanneer die uitgawes meer is as die inkomstes.	H	ontvang
9	Word aan die einde van die maand aan werkers betaal.	I	ongeskiktheidstoelaag
10	Word aan die einde van 'n week aan werkers betaal.	J	netto
11	'n Persoon se 'rykdom' wat gemeet word deur sy laste (skuld) van sy bates (besittings) af te trek, word finansiële ... genoem.	K	uitgawes
12	'n Staat van ... waarde word gebruik om jou finansiële waarde op 'n spesifieke tydperk te meet.	L	waarde

Aktiwiteit 2: Persoonlike Inkomste en Uitgawes

Die volgende is 'n lys van al die goed in Susan se kamer:

	Waarde
Bed	350
Klere	1 500
CD speler met CD's	350
Selfoon	1 200
Bedlamp	50
Beddegoed	500
Rekenaar	3 000

Susan het R300 in haar bankrekening. Sy skuld haar ma R200. Sy skuld haar boetie R50 vir 'n CD wat sy by hom gekoop het. Sy het snoepieskuld van R120.

Bereken Susan se netto waarde deur die volgende Staat van Netto Waarde te voltooi:

Susan

Staat van Netto Waarde soos op ..... (datum)

BATES	
LASTE	
NETTO WAARDE (Suplus of Tekort?)	

